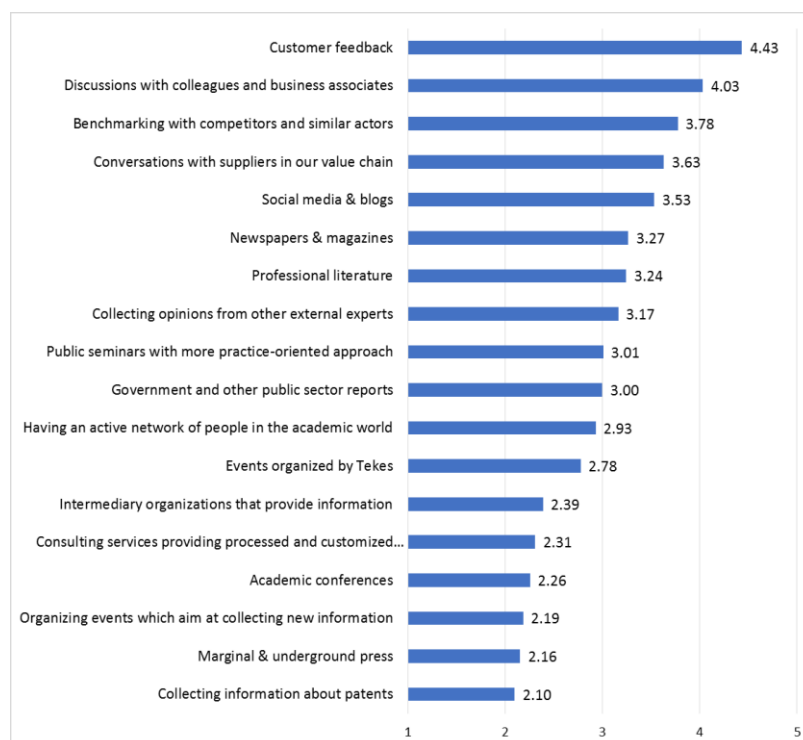

Pk-yrityksen kannattaa laajentaa ennakoitintutkaansa

Tutkin tulevaisuudentutkimuksen *pro gradu*-tutkielmassani (<http://www.doria.fi/handle/10024/129866>) 101 Tekesin tukeman pienen ja keski-suuren yrityksen ennakoitinkäytäntöjä. Vastanneista pk-yrityksistä 48 % oli mikroyrityksiä, 39 % pienyrityksiä ja 13 % keski-suuria yrityksiä. Kolme toimialaa, jotka olivat vahvimmin edustettuina vastaajissa, ovat tieto- ja viestintäteknologia, tuotantoteollisuus sekä hotelli- ja ravintola-ala.

Tutkimukseni osoittaa, että tulevaisuuteen katsotaan pk-yrityksissä useimmiten pisimmillään 2-5 vuoden päähän. Kolme eniten käytettyä ennakoitimenetelmää ovat signaalien ja trendien keruu omalta toimialalta (86 % vastaajista), vaihtoehtoisten skenaarioiden rakentaminen (60 % vastaajista) sekä signaalien ja trendien keruu oman toimialan ulkopuolelta (46 % vastaajista). Yritysten sisäinen vastuunjako muutossignaalien keruusta vaihtelee: suosituinta on hajauttaa vastuu kaikille työntekijöille (40 % vastaajista), mutta päävastuuta muutossignaalien keruusta on myös keskitetty ylimmälle johdolle (19 % vastaajista), nimetyille tiimille (19 % vastaajista) tai sitä ei ole määritelty ollenkaan (21 % vastaajista). Lähes kaikissa tutkituissa pk-yrityksissä työntekijöitä rohkaistaan ajattelemaan suuresti ja tuomaan töihin uusia ideoita, mutta varsinaisia kannustimia tähän on vain 38 % yrityksistä. Kaiken kaikkiaan suurin osa vastaajista piti oman yrityksensä ennakoitintaitoa keskitasoisena tai keskitasoa parempana.

Ennakointitietoa pk-yritykset hakevat ennen kaikkea strategiseen, pitkän tähtäimen suunnitteluun sekä uusien T&K-projektien ja tuoteportfolion uusimisen tueksi. Tärkeimpinä ennakoitintiedon sisältöinä nähdään tieto teknologian kehityskuluista, uusista asiakassegmenteistä sekä kilpailutilanteen muutoksista. Tärkeimpänä ennakoitintiedon lähteenä pk-yritykset pitävät asiakaspalautetta. Seuraavaksi tärkeimpinä tietolähteinä tulevat omat kollegat, liiketoimintakumppanit, kilpailijat, oman arvoketjun toimijat sekä sosiaalinen media ja blogit (kuva 1).

Kuva 1. Eri ennakoitintietolähteiden tärkeys: 1= Emme käytä koskaan, 2= Käytämme harvoin, 3= Käytämme joskus 4 = Käytämme usein, 5= Tämä on yksi tärkeimmistä tietolähteistämme

Tutkimukseni pohjalta voi todeta, että tutkitut pk-yritykset ovat aktiivisia mutta kapeakatseisia ennakoijia. Ennakointitietoa kerätään pääasiassa oman yrityksen ja toimialan lähiympäristöstä, vaikka tulevaisuutta kannattaisi tarkastella laajemmalla horisontilla ja pidemmällä perspektiivillä. Aiempi tutkimus osoittaa, että rajalliset resurssit sekä ennakointitiedon tulkintaan tarvittavien työkalujen ja osaamisen puute ovat yleisimpiä hidasteita pk-yritysten ennakointitoiminnassa. Tämän vuoksi on tärkeää, että Bastun kaltaiset vuorovaikutusalustat kokoavat yhteen pk-yrityksiä, antavat tukea tulevaisuustiedon tulkintaan sekä samalla sparraavat pk-yritysten sisäistä ennakointiosaamista.

Ennakointiosaaminen on tärkeää, kun pyritään vahvistamaan yrityksen resilienssiä pärjätä maailman turbulensseissa. Epävarmassa maailmassa pärjäävät parhaiten ne yksilöt ja yritykset, joiden toiminta perustuu jatkuvaan oppimiseen ja uudistumiseen. Laaja-alaisella ennakoinnilla on tässä merkittävä rooli, jotta oppimista ja uudistumista osataan viedä oikeaan suuntaan. Tämän vuoksi on tärkeää virittää oman yrityksen ennakointitutka pitkälle, laajalle ja mahdollisimman sensitiiviseksi. Tässä auttaa jos ennakoinnin hahmottaa nimettyjen ennakointiprosessien lisäksi jatkuvaksi koko porukan systemiseksi sensitiivisyydeksi toimintaympäristön muutossignaaleihin.

Laura Pouri

Kirjoittaja toimii projektipäällikkönä Tulevaisuuden tutkimuskeskuksella